

ФРАНСИС СКОТ ФИЦДЖЕРАЛД

В ОБЩ ВПРЯГ С ГЕНИЙ

Превод от английски: Пепа Дочева, 1986

chitanka.info

I

— Реших да рискувам и пратих да те извикат — каза Джак Бърнърс. — Има една работа, в която вероятно ще можеш да ни помогнеш.

Въпреки че това не обиди Пат Хоби нито като човек, нито като писател, все пак бе необходимо да се възмути поне формално.

— В тази индустрия работя от трийсет години, Джак. Имам повече кредити срещу филми, отколкото са бълхите на едно куче.

— Може би не се изразих добре — каза Джак. — Исках да кажа, че това беше много отдавна. По въпроса за парите — ще ти платим, както ти платиха миналия месец от „Рипъблик“ — по три долара и половина на седмица. И тъй, да си срещал името Рене Уилкокс из писателските среди?

Не беше го чувал. Пат почти не беше отварял книга от десет години.

— Доста добра е — осмели се да каже той.

— Той е мъж, английски драматург. Пристигнал е в Лос Анджелес само заради здравето си. Та имаме тук един филм за Руски балет, който се подмята от година време — разполагаме с три лоши сценария върху него. Тъй че миналата седмица подписахме договор с Рене Уилкокс — стори ни се, че е точно човекът, от когото имаме нужда.

Пат се замисли.

— Искаш да кажеш, че е...

— Не знам и не ме е грижа — прекъсна го грубо Бърнърс. — Смятам, че ще можем да ангажираме временено Зорина, тъй че искаме да ускорим нещата — да направим филмов сценарий вместо само една разработка. Уилкокс няма опит и в това е твоята задача. Едно време те биваше в постройките.

— *Бивало ме е!*

— Добре, добре — може би все още те бива. — За миг Джак се ухили настърчително. — Намери си някакъв кабинет и се срещи с Рене

Уилкокс. — Когато Пат тръгна да излиза, той го извика обратно и пъхна в ръката му една банкнота. — Първо си купи нова шапка. Едно време минаваше за доста стегнато момче сред секретарките. Недей да се предаваш на четирийсет и девет!

В сградата на сценаристите отсреща Пат погледна указателя в коридора и почука на вратата с номер 216. Отговор не последва, но той влезе и видя слаб рус двайсет и пет годишен младеж, който гледаше тъжно през прозореца.

— Здрави, Рене! — каза Пат. — Аз съм партньорът ти.

С погледа си Уилкокс показа, че се съмнява дори и в съществуването му, но Пат продължи най-сърдечно:

— Разбрах, че ще трябва заедно да оправим нещо. Сътрудничил ли си някога?

— Досега не съм писал за киното.

Докато последното увеличаваше шансовете му за филмов кредит, то също така означаваше, че ще трябва и да свърши определена работа. Самата мисъл за това го накара да почувства жажда.

— Това не е като писането на пиеци — намекна му той с подходяща сериозност.

— Да, четох една книга за тези неща.

На Пат му се прииска да се разсмее. През 1923-а той и още един друг бяха съчинили подобен капан за глупаци — „Тайните на филмовото творчество“. И от него можеше да падне доста пара, ако филмите не бяха проговорили.

— Всичко изглежда доста просто — каза Уилкокс. Неочаквано той взе шапката си от закачалката. — Е, аз си тръгвам.

— Не искаш ли да поговорим за сценария? — попита го Пат. — Какво имаш до този момент?

— Нямам нищо — отвърна бавно Уилкокс. — Оня идиот Бърнърс ми даде някакви глупости и ми каза да продължа нататък. Но е прекалено гадно. — Сините му очи се присвиха. — Слушай, какво е „kadъr от подвижен кран“?

— Кадър от подвижен кран? Ами това е, когато камерата се намира на подвижен кран.

Пат се наведе над бюрото и взе една „Разработка“ в синя подвързия. На корицата й прочете:

БАЛЕТНИ ПАНТОФКИ

Разработка от
Консуела Мартин

Оригинал по идея на Консуела Мартин
Пат погледна началото, после края.

— Би ми харесало много повече, ако в един момент вмъкнем войната — каза той и се намръщи. — Да покажем как балерината заминава като милосърдна сестра на фронта, след което се преражда. Разбиращ ли какво имам предвид?

Отговор не последва. Пат се обърна и видя как вратата се затвори леко.

„Какво значи това? — помисли си той. — Що за сътрудничество от страна на някой, който си излиза?“ Уилкокс дори не се беше възползвал от допустимото извинение — конните надбягвания в Санта Анита!

Вратата отново се отвори и едно красиво лице на младо момиче, малко изплашено, се подаде за миг, каза: „О!“, и изчезна. След което пак се показа.

— Но това е мистър Хоби! — възклика момичето. — Търсех мистър Уилкокс.

Той се опита да налучка името ѝ, но тя му го каза:

— Катрин Ходж. Бях ваша секретарка, когато работех тук преди три години.

Пат знаеше, че някога е работила с него, но в момента не можеше да си спомни дали между тях бе имало по-дълбока връзка. Не му се струваше да е бил любов, но след като я погледна отново, разбра, че това се оказа доста лошо.

— Седни — каза Пат. — При Уилкокс ли си назначена?

— Така смятах, но все още не ми е дал никаква работа.

— Според мен е откачен — каза мрачно Пат. — Попита ме какво е „кадър от подвижен кран“. Може би е болен — затова е пристигнал тук. Сигурно ще започне да повръща из кабинета.

— В момента е добре — осмели се да каже Катрин.

— Не ми изглежда да е тъй. Ела в моя кабинет. Днес следобед можеш да работиш за мен.

Пат се излегна върху канапето си, докато мис Катрин Ходж му четеше на глас сценария на „Балетни пантофки“. Някъде по средата на втората част той заспа, поставил новата шапка върху гърдите си.

II

С изключение на шапката положението, в което той завари Рене на следващия ден в единайсет часа, беше същото. И това продължи три дни без прекъсване — спеше или единият, или другият, а понякога и двамата. На четвъртия ден проведоха няколко разговора, по време на които Пат отново предложи идеята си за войната като прераждаща сила за балерините.

— Не може ли да не говорим за това? — помоли Рене. — Имам двама братя в Гвардията.

— Имаш късмет, че си тук, в Холивуд.

— Может и така да изглежда.

— Та каква ти е идеята за началото на филма?

— Сегашното начало не ми харесва. Отвраща ме почти физически.

— В такъв случай трябва да измислим нещо друго вместо него.

Затова искам да вмъкна идеята за войната...

— Закъснявам за обяд — каза Рене Уилкокс. — Довиждане, Майк.

Пат каза сърдито на Катрин Ходж:

— Может да ме нарича както си иска, но някой все пак трябва да напише този сценарий. Ще ми се да ида при Джак Бърнърс и да му кажа, обаче мисля, че ще ни хване и двамата за ушите и ще ни изхвърли.

През следващите два дни той се разположи в кабинета на Рене, като се опитваше да го подтикне към дейност, но без никакъв резултат. Изпаднал в отчаяние на следващия ден, когато драматургът даже и не се появи в студията, Пат глътна една таблетка бензедрин и сам се залови за сценария. Той крачеше из стаята с разработката в ръка и диктуваше на Катрин — като разнообразяваше думите си с кратки и пристрастни описания на живота си в Холивуд. В края на деня имаше две готови страници.

Следващата седмица беше най-тежката в живота му — нямаше дори и най-малката възможност за флирт с Катрин Ходж. Постепенно, с доста скърцане, очуканата му гемия се размърда. Сутрин се будеше с бензедрин и огромни количества кафе, а вечер се упояваше с уиски. Старият неврит скова нозете му и когато нервите му взеха да не издържат, той започна да изпитва към Рене Уилкокс омраза, която му служеше като заместител на горивото. Щеше да довърши сценария сам и да го връчи на Бърнърс със заявлението, че Уилкокс не е участвал дори и с един ред.

Но това беше прекалено много — Пат бе отишъл твърде далеч. Когато стигна до половината, той капна и отиде на някакъв денонощен гуляй, а на следващия ден, като отиде в студията, намери бележка, че мистър Бърнърс иска да види сценария в четири часа.

На Пат му призля и се обърка, когато вратата се отвори и в кабинета влезе Рене Уилкокс с напечатан сценарий в едната ръка и с бележката на Бърнърс в другата.

— Всичко е наред — каза той. — Аз го завърших.

— Какво? Ти *работеше* ли?

— Аз винаги работя нощем.

— Какво си направил? Разработка?

— Не, фильмов сценарий. В началото се притеснявах от лични тревоги, но след като започнах веднъж, всичко се оказа много просто. Само заставаш зад камерата и мечтаеш.

Пат го гледаше зяпнал.

— Но нали трябваше да си сътрудничим. Джак ще побеснее.

— Винаги съм работил сам — каза тихо Уилкокс. — Ще обясня това на Бърнърс днес следобед.

Пат седна зашеметен. Ако сценарият на Уилкокс беше добър — но как можеше да бъде добър един първи сценарий? Уилкокс трябваше да го държи в течение, докато го пишеше; в такъв случай биха могли да направят нещо.

Страхът накара мозъка му да заработи — осени го първата оригинална идея, откакто се зае с тази работа. Позвъни на Катрин Ходж в отдела за сценарии и когато тя дойде при него, той ѝ съобщи какво му трябва. Катрин се колебаеше.

— Само искам да го прочета — каза бързо Пат. — Ако Уилкокс е там, не можеш да го вземеш, разбира се. Но него просто може да го

няма.

Той чакаше напрегнат. След пет минути Катрин се върна със сценария.

— Не е размножен на циклостил и дори не е подвързан — каза тя.

Той седна пред пишещата машина и разтреперан започна да чука с два пръста някакво писмо.

— Мога ли да ти помогна с нещо? — попита го тя.

— Намери ми един бял плик, унищожена марка и лепило.

След това Пат саморъчно залепи писмото и даде следните наредждания:

— Пред кабинета на Уилкоxs ще се ослушаš. Ако е вътре, ще пуснеш писмото под вратата. Ако го няма, ще извикаш някой от куриерите да му го предаде, където и да се намира. Кажи, че си го взела от стаята с пощата. След това най-добре ще бъде да не се показваш в студията. За да не загрееш, разбираш ли?

Когато тя излезе, Пат съжали, че не си е оставил копие от писмото. Беше горд — в него имаше онази правдоподобност на фактите, която прекалено често липсваше в работите му.

Уважаеми мистър Уилкоxs,

Съжалявам, че трябва да ви уведомя за смъртта на двамата ви братя, причинена от далекобойна картечница по време на една акция днес. Необходимо е незабавното ви завръщане в Англия.

Джон Смит
Британско консулство, Ню Йорк

Но Пат осъзна, че в момента не беше време за възхищение от самия себе си.

Той разлисти сценария на Уилкоxs.

За голяма негова изненада той бе технически издържан — преминаванията и преливанията на кадрите един в друг, бързите смени, панорамите и снимките в движение бяха подробно и правилно описани. Това опрости нещата. Пат отвори на първата страница и написа в началото:

БАЛЕТНИ ПАНТОФКИ

Първа редакция

От Пат Хоби и Рене Уилкокс

След малко обаче го промени на:

От Рене Уилкокс и Пат Хоби

След което с бясна скорост нанесе няколко дузини дребни поправки. Сложи „Марш оттук!“ вместо „Махай се от очите ми!“, „сгафил“ вместо „загазил“ и замени „Ще съжаляваш за това“ с подходящия новоизлюпен израз „Мисли му!“. След това позвъни в отдела за сценарии.

— На телефона е Пат Хоби. Написах един сценарий заедно с Рене Уилкокс и мистър Бърнърс иска да го размножите на цикlostил до три и половина.

Това щеше да му даде един час преднина пред нищо неподозирация му сътрудник.

— Спешно ли е?

— Да, и още как.

— Ще трябва да го разделим между няколко момичета.

Пат продължи с поправките върху сценария до пристигането на куриера. Искаше му се да включи и идеята си за войната, но нямаше време — все пак той накара момчето да поседне за малко, докато написа усърдно с молив на последната страница:

Едър план: Борис и Рита.

Рита: Има ли изобщо някакво значение сега каквото и да било? Записах се като милосърдна сестра на фронта.

Борис (развълнувано): Войната пречиства и преражда!

Той я притиска към себе си в бурна прегръдка, при което музиката се усиљва и кадърът избледнява.

Отпуснат и изтощен от усилията, които бе положил, Пат изпита необходимост да пийне, така че излезе и се шмугна предпазливо в бара срещу студията, където си поръча джин с вода.

Сгрян от питието, той се замисли за приятни неща. Почти бе направил това, за което го бяха наели — независимо от факта, че случайно ръката му бе попаднала на диалога, а не върху структурата. Но откъде Бърнърс би могъл да разбере, че постройката не е на Пат? Катрин Ходж няма да каже нищо от страх да не я обвинят в съучастничество. Всички бяха виновни, но най-виновен беше Рене Уилкокс, защото бе отказал да играе играта. Пат винаги — според разбиранията си — се бе включвал в играта.

Той изпи още един джин, купи си таблетки за подобряване на дъха в устата и се позабавлява малко пред монетния автомат в дрогерията. Луи, момчето в студията, което събираще облозите за конните надбягвания, го запита дали се интересува от големи залагания.

- Не днес, Луи.
- Колко ти плащат, Пат?
- По хиляда на седмица.
- Не е зле.

— О, доста много от нас, ветераните, ще се върнат в най-скоро време — взе да пророкува Пат. — Истинска школовка можеше да се получи само по време на немите филми, когато режисьорите снимаха без всякаква предварителна подготовка и трябваше да им подаваме остроумни шеги за части от секундата. Сега вършат детинщини. Наемат за филмите учители по английски! Какво знаят те?

— Какво ще кажеш за едно залогче на „Квакерката“?

— Не — отвърна Пат. — Днес следобед имам да работя върху нещо важно. Не искам да се тревожа за коне.

В три и половина той се върна в кабинета си, където завари два екземпляра от сценария в съвсем нови подвързии.

БАЛЕТНИ ПАНТОФКИ

от

Рене Уилкокс и Пат Хоби

Първа редакция

Това, че видя името си напечатано, му вдъхна самоувереност. Докато чакаше при секретарката пред кабинета на Джак Бърнърс, почти съжали, че не е сложил името си на първо място. При подходящ режисьор би могъл да се получи шумен успех от типа на „това стана за една нощ“ и ако името му фигурираще в нещо такова, това означаваше

три или четири години охолство. Но този път ще си пести парите — ще ходи в Санта Анита само веднъж седмично, ще си намери някое момиче от типа на Катрин Ходж, което няма да очаква от него цяло имение на Бевърли Хилс.

Секретарката на Бърнърс прекъсна мислите му, като му каза да влеза. Още от вратата Пат забеляза с благодарност, че върху бюрото на Бърнърс лежи един екземпляр от новия сценарий.

— Да си ходил някога... — подхвани изведнъж Бърнърс — на психоаналитик?

— Не — призна си Пат. — Но смяtam, че ще се справя. За някоя нова работа ли става дума?

— Не съвсем. Просто смяtam, че си загубил почва под краката си. Даже кражбата изисква известно умение. Току-що говорих по телефона с Уилкокс.

— Уилкокс сигурно е откачен — каза Пат нападателно. — Не съм крал нищо от него. Името му е върху ръкописа, нали? Преди две седмици му изложих цялата постройка — сцена по сцена. Даже написах една цяла сцена — накрая, за войната.

— А, да, войната — каза Бърнърс така, сякаш мислеше за нещо друго.

— Но ако краят на Уилкокс ти харесва повече...

— Да, неговият край ми харесва повече. Досега не бях виждал друг, който да си свърши работата толкова бързо. — Той замълча. — Пат, откакто влезе в тази стая, си казал само една истина — че не си откраднал нищо от Уилкокс.

— Разбира се, че не съм. По-скоро съм му дал.

Но го обзе някаква печал, изпита някакво физическо неразположение, когато Бърнърс продължи:

— Нали ти бях казал, че имаме три сценария. Ти си работил върху един стар, който отхвърлихме още миналата година. Уилкокс си е бил в кабинета, когато секретарката ти е отишла при него, и ти е пратил едно от тях. Хитро, а?

Пат бе онемял.

— Разбиращ ли, той и момичето се обичат. Струва ми се, че това лято му е писала на машина някаква писеса.

— Обичат се — повтори Пат невярващ. — Но той...

— Чакай малко, Пат. Достатъчно си загазил за днес.

— Той е виновен — извика Пат. — Не искаше да си сътрудничим... и през цялото време...

— ... е пишел чудесен сценарий. И може сам да посочи сумата, която ще му дадем, ако го убедим да остане при нас и да напише още един.

Пат не издържаше повече. Изправи се.

— Както и да е, благодаря ти, Джак — започна да заеква той. — Обади се на агента ми, ако се появи нещо. — След това внезапно и рязко се втурна към вратата.

Джак Бърнърс се свърза по диктофона с директорския кабинет.

— Успя ли да го прочетеш? — попита с искрен глас той.

— Бомба е. По-добър, отколкото ми беше казал. В момента Уилкокс е при мен.

— Даде ли му да подпише договора?

— Сега ще му го дам. Струва ми се, че иска да работи с Хоби. Ето, говори с него.

Малко тънкият глас на Уилко克斯 прозвуча в мемброната:

— Трябва ми Майк Хоби — каза той. — Много съм му благодарен. Точно преди да пристигне, се бях скарал с една млада дама, но днес Хоби ни сдобри. Освен това искам да напиша писма за него. Тъй че ми го дайте — на вас не ви трябва повече.

Бърнърс вдигна телефона на секретарката си.

— Намери ми Пат Хоби. Сигурно е в бара отсреща. Отново го взимаме на работа, но ще съжаляваме.

Изключи телефона, после пак натисна копчето.

— О! Вземете и шапката му. Забравил си е шапката.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.